

הצלחת הרישום הכפול העלתה את שיעור החזקות הציבור במניות ביוני 2001

קובי אברמוב ושמעון רז

הממצאים העיקריים

שיעור החזקות הציבור במניות המשיך ועלה בשנה האחרונה ולראשונה הגיעו החזקות הציבור ביוני 2001, אל מעבר ל-40% מהמניות. גידול זה הוא המשך לשינוי שחל ב"מספר הקסם" שניצב על כ-33% במשך שנים רבות, לכ-38% אשתקד, בעיקר עקב השלמת הפרטת "בנק הפועלים" (1). עיקר העלייה ב"כמות הצפה" השנה נובע מהרישום הכפול בבורסה בתל-אביב של חברות ישראליות שנסחרו עד כה רק בארה"ב, בהן אחזקות הציבור גבוהות במיוחד. ממוצע "הכמות הצפה" בחברות הדואליות, שהחלו להסחר בבורסה בתל-אביב מאז נובמבר 2000, הוא כ-67% לעומת ממוצע של כ-39% בחברות הבורסאיות הותיקות.

שיעור החזקות הציבור ובעלי הענין במניות - 1993 עד 2001

(אחוזים, בסוף השנה)

6/2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994	1993	
46.7	47.5	52.5	49.2	47.1	44.1	42.4	-	-	בעלי ענין ישראליים
6.6	6.9	6.1	8.5	8.5	7.1	7.2	-	-	בעלי ענין זרים
6.5	6.7	7.8	9.1	11.3	16.5	16.5	14.5	16.2	ממשלת ישראל
59.8	61.2	66.4	66.8	66.9	67.7	66.1	66.2	66.1	סה"כ בעלי ענין
40.2	38.8	33.6	33.2	33.1	32.3	33.9	33.8	33.9	ציבור ישראלי וזר
(4.3)	(4.2)	(5.0)	(4.6)	(4.0)	(3.0)	(3.0)			(מזה: ציבור זר*)
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ
233	263	264	164	158	113	111	95	142	סה"כ שווי המניות (במיליארד ש"ח)

* אומדן עפ"י נתוני בנק ישראל.

פרוט הממצאים

א. הרישום הכפול

העלייה ב"כמות הצפה" נבעה בעיקר מהרישום הכפול, שבמסגרתו החלו להסחר בתל-אביב, מאז אוקטובר אשתקד, כתריסר חברות ישראליות, שהיו רשומות למסחר רק בארה"ב. בחברות אלה, כמקובל בשוק ההון האמריקאי, שיעור החזקות הציבור גבוה, באופן משמעותי, מהמקובל בישראל.

תשע מניות דואליות נרשמו למסחר בת"א עד סוף יוני (לא כולל "פרטנר" ו-3 חברות נוספות שנרשמו ביולי 2001). שווי השוק הכולל של מניות אלה מהווה כ-6% מסך כל שווי הבורסה וממוצע החזקות הציבור בהן הוא 67.4% לעומת ממוצע של כ-39% בחברות הישראליות הותיקות. יש לציין שב"פרטנר", שהחלה להסחר בתחילת יולי 2001, מחזיקים בעלי הענין שיעור גבוה יחסית - כ-75%. הכללת נתוני פרטנר בסקר תוריד את שיעור החזקות הציבור במקצת ל-40.0%.

(1) ראה קובי אברמוב ושמעון רז: "הצלחת ההפרטה בבורסה העלתה את שיעור החזקות הציבור במניות ביוני 2000", החודש בבורסה, יוני 2000.

במחצית הראשונה של שנת 2001 פעלו בעלי ענין בדרך של רכישת מניות וע"י כך הקטינו את החזקות הציבור.

הפעולות הגדולות שביצעו בעלי ענין השנה היו: רכישת יותר מ-7% ממניות "בנק לאומי" ע"י שלמה אליהו; רכישת כ-6% מ"אידיבי אחזקות" ע"י אליעזר פישמן; הגדלת החזקות "בנק הפועלים" ב"בנק משכן" בכ-7%; ורכישה מחוץ לבורסה ממשקיעים מוסדיים, של כ-20% מ"נכסי אזורים" ע"י גנדן, שבשליטת נוחי דנקנר.

מנגד, גדלו החזקות הציבור ב"בזק" בשל מכירת מניות בשווי של יותר מ-50 מיליון ש"ח ע"י גד זאבי, וכן ב"מגי'ק" וב"סיון" עקב חלוקתן כדיבידנד בעין לבעלי מניות "משוב מחשבים".

במחצית הראשונה של שנת 2001 ירדו החזקות ממשלת ישראל לשעור הנמוך ביותר, כ-6.5% בלבד משוק המניות, לאחר שהממשלה מכרה את יתרת החזקותיה ב"אוצר השלטון" וב"שקם", תמורת כ-60 מיליון ש"ח.

ג. מחיקת חברות

במחצית הראשונה של שנת 2001 נמשך גל הצעות נרכש, שהחל לפני כ-6 שנים, ובמסגרתו נמחקו מהבורסה עשרות חברות.

בתקופה האחרונה נמחקו מהרישום מספר חברות שבהן שעור החזקות הציבור היה נמוך במיוחד, פחות מ-25% - "עופר פיתוח", "אמריקה", "גלרן", "דלק בינלאומי" וכו'.

מחיקות אלה גרמו, גם הן, להגדלת שעור החזקות הציבור.

ד. משקיעים זרים

בהחזקות בעלי ענין זרים חלה ירידה קלה לרמה של כ-6.6% והן מסתכמות בכ-15.5 מיליארד ש"ח.

להלן השינויים הבולטים בשנה האחרונה בהחזקות בעלי ענין זרים:

"קפיטל גרופ" מכרה את החזקותיה ב"בנק לאומי"; "שיפר" הגרמנית מכרה את השליטה ב"מגם"; "פטרורייד" מכרה את השליטה ב"לפידות": "טמפלטון" מכרה את החזקותיה ב"פורמולה", ו"קרנות פיליפס" מכרו את החזקותיהן ב"דור אנרגיה".

מנגד, רכשה קבוצת "שמרוק" כשליש מ"קומפי", ומריל לינץ רכשה כ-7% מ"אלרן".

יש לציין כי החזקות משקיעים זרים שאינם בעלי ענין, ירדו באופן משמעותי, עפ"י אומדני בנק ישראל, בשנה וחצי האחרונות והם מחזיקים כיום כ-4% לעומת כ-5% בסוף שנת 1999.

3. החזקות הציבור ביוני 2001 – תמונת מצב

מיון המניות על פי שעור החזקות הציבור בהן מראה כי בראש הרשימה ניצבות כ-55 מניות בהן מחזיק הציבור יותר מ-50% . בקבוצה זו נכללות 34 חברות בהן מחזיק הציבור יותר מ-50% מזכויות ההצבעה ואילו שאר ניירות הערך בקבוצה זו הם מניות נחותות, יחידות השתתפות או קרנות הון סיכון.

בקבוצה זו בולטות, כבעבר, החברות הישראליות הנסחרות גם בחו"ל – הן הותיקות כגון: "נייס" (94% בידי הציבור), "טבע" (88% בידי הציבור), "ריטליקס" ו"פורמולה" (כ-70% בידי הציבור) והן החברות הדואליות החדשות כגון: "טאואר" (70% בידי הציבור), סאיטקס (60% בידי הציבור) וכו'.

בתחתית הרשימה נמצאות 20 מניות שבהן מחזיק הציבור פחות מ-7.5% - הרף התחתון שנקבע בכללי שימור הרישום.

בחינת המניות עפ"י שווי החזקות הציבור ביוני 2001 מציב, כרגיל, את "טבע" במקום הראשון עם מניות בציבור בשווי כ-29 מיליארד ש"ח, ולאחריה, בהפרש ניכר, "פועלים", "פוליקום" ו"לאומי" עם החזקות ציבור בשווי כ-5-7 מיליארד ש"ח כל אחת.

בקצה התחתון של הרשימה נמצאות כ-40 מניות בהן שווי החזקות הציבור נמוך מ-1.6 מיליון ש"ח, הסכום המינימלי הנדרש עפ"י כללי שימור הרישום. בהתאם לכללי השימור כמעט מחצית המניות בקבוצה זו נמצאות כבר בהשעיית מסחר.